

SLOVENSKI NAROD.

Isbaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske delele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje delele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pečetnice 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje izkiritati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 14. maja. V poslanskej zbornici državnega zbora je ministerski predsednik odgovoril na interpelacijo Groholškega in tovarišev, ali namerava vlada vmarširati v Bosno in Hercegovino, zakaj in s kom v sporazumljenji. On je rekel: nazori vlade se niso nič izpremenili, niti kar se tiče ciljev in namenov, ki se imajo dosežati niti ne kar se tiče sredstev. Vlada nij vprašanja Bosne in Hercegovine nikoli z družega stališča ogledovala, nego se stališča silne potrebe, da se z vso odločnostjo kake take rešitve išče, katera daje gotovih poroštev, da se od časa do časa ne povrnejo zopet take razmere, kakoršne so dandanes, in katera rešitev bi mogla monarhijo varovati pred nevarnostmi, ki so s temi razmerami združene. Kar se tiče namere vlade, evropskemu kongresu, ki je v prvej vrsti poklican definitivno urediti razmere v orijentu, odtegovati rzsodbo o tem stališču, ali pa rešitev tega vprašanja po potu skupnega delovanja s kako posamezno oblastjo dosežati: so to vesti, na katere se interpelacija opira, ki pa niso vere vredne. Vlada je v stanji izjaviti, da so vsa ona poročila in tudi kombinacije, ki se na to opirajo, brez resnične podloge. (Pohvala.)

Dunaj 13. maja. Budgetni odsek je razpravljaj o pokritji šestdesetmilijonnega kredita. V teku debate je rekel finančni minister, da more trenutek za akcijo priti v smeru, ki ga je naznačil grof

Andrassy, če ravno on zdaj kakor prej skuša doseči shod kongresov in se mu verjetno zdi, da se tudi snide. Vlada misli delegacije sklicati precej, ko bode poslanska zbornica kreditno predlogo sklenila. Andrassy ostaje pri svojem nazoru o miru san-štetanskem, a si vse prizadeva, zabraniti občno vojsko. Na zadnje je bil sprejet nasvet dr. Giskre, ki se glasi: O predlogi se ne razpravlja tako dolgo, dokler se delegacijam ne razloži, zakaj se terja kredit.

Budapešt 13. maja. Konferenca liberalne stranke je posvetovala se o predlogi šestdeset milijonnega kredita. Ministerski predsednik je razvijal vladno politiko in namene zahtevanega kredita. Stranka je poslušala pomirjena ministrove izjave in je pritrdila jim. (Kjer Magjari pritrujejo, tam je za nas druge gotovo slabo. Ur.)

Uradniki in narodna stranka.

... dann will es uns scheinen, dass auch der Beamte diesem Parteitreiben gegenüber die Hände nicht ruhig in den Schoß legen darf; ... er, den die Staatsverwaltung erkoren und dafür bezahlt, dass er ihre Zwecke fördern helfe ...

Članek v oficijalnem organu naše nemške ustavoverne stranke Schrey Kaltenecker-Dežmanove, kateri pobija izrek in obljubo c. kr. deželnega namestnika o nevtralnosti in objektivnosti, obrača se proti koncu k uradnikom in pravi, da zlasti ti, uradniki ne smejo biti objektivni, morajo odločiti se: ali riba ali meso biti, ne smejo na busoli neprimerne

(unzeitig) objektivnosti sem ter tam lavirati, ne smejo zdaj s tem zdaj z onim koketirati, ker sicer prav spoštovana imena pričajo, da si tak uradnik z obema pokvari. Uzrok, zakaj mora po „Tagblattu“ uradnik brez vsake „nepravočasne objektivitete“ le na nemške strani biti in slovenske narodnej stranki brez ozira na kako nevtralityeto protiven, — uzrok in povod zato išče „Tagblattovec“ v zgoraj citiranem državoslovnem svojem aksiomu: da je državna uprava (Staatsverwaltung) izvolila uradnika in ga ona (uprava) plačuje za to, da njene namene pospešuje.

V prejšnjih treh člankih smo dokazali, kako perfiden in hudoben strankar ter obrekovalec je pisatelj onega strupenega članka v organu Kaltenecker-Schreyeve stranke. Denes nam je dokazati, da je tudi njegovo državoslovno argumentiranje čisto napačno, nemškutarsko, samovoljno a ne resnično, ne znatnostno.

Je li res, da je državna uprava uradnika izvolila? In pa da njene namene pospešuje? Nij res, ni jedno ni drugo. Državoslovci katerim je za pravo in pravico, a ne za nemškutarjenje in narodno zatiranje, drugače govore. Oni pravijo, da suveren t. j. pri nas cesar, ne uprava, daje uradnikom nalog državne (ne pa upravne) namene vršiti. „Die neuere Staatswissenschaft nennt Staatsdiener diejenigen Personen, welche durch einen besonderen Auftrag des Souveräns zur Realisierung bestimmter staatlicher Zwecke berufen sind,“ pravi nemšk državoslovec. „Tagblattov“ nauk, da so uradniki od uprave — verwaltung — imenovani ali izbrani, in tudi samo da njene namene pospešujejo pa nij le državoslov-

Listek.

Leon Brossy.

(Fovest, poslovenil Fr. Kr.)

Petnajsto poglavje.

(Dalje.)

Karla se je strahu komaj zavedla, čuvši te Karnarjeve besede. A trudila se je strah, kateri jo je napadel, nadvladati. On pa stopi zopet pred njo. „Nič vam ne pomaga, ako se sami goljufate,“ jo sedaj opomni, „vaše oči in vaša pamet vam morete razodeti, da nijste več črez sé vladarica.“ Uboga se je stresta pri glasu in malomarnosti, s kojo je te besede izgovoril. „Z eno besedo,“ je nadaljeval, „vaša pot se bode od sedaj zanaprej z mojo združila. Vaš dobri oče želi, da postanete moja žena in vas tu blizu pričakuje. Ako se pa predrznete upiti, potem bodem z grdo ravnal z vami. Udajte se v svojo osodo. Od Brossyja ne pričakujte nič več. Halo, na pot tedaj!“

Šestnajsto poglavje.

Ko je Ruy Fernandez videl biserolovca vesljati k obrežju, od koder si je on namenil Karlo njenim, njo težko pričakujočim, sorodnikom pripeljati, je izginil zadnji strah zavoljo dveh tisoč dolarjev. Takoj se je njegova prejšnja resnost v veselje spremenila. Mej tem, ko je Palo svojemu staremu utrujenemu očetu pomagal vsteti se v čoln, je Fernandez premišljeval o svojej reči, ki se tako po sreči vrši. Mej tem je privesljaj Brossy do obrežja.

„No, sennor Marino, sedaj sem se uže dovolj veselil, da se je vse tako dobro izšlo,“ reče črez nekaj časa Fernandez, „sedaj hočem pa kako delo si poiskati.“ — „Delo, sedaj v temnej noči?“ odgovori Palo, „kaj hočete s tem reči?“ — „Jaz hočem denar izkopati,“ reče Fernandez na to, „ko sem nocoj ta dva hudobneža v gozdu zasledoval, sem Karnarja čul, da ima skoro ves denar v starej cerkvi pod veliko skalo zakopan, in ker bode njegovo posestvo kmalo oskrbnika potrebovalo, sem si

namenil jaz to službo prevzeti.“ — „Li gotovo veste, da ste prav slišali? Ali bi mogli kraj natanko poiskati, kjer je zaklad zakopan?“ — „Menim, da morem. Vse jedno bodem poskusil. Lejtenant Strato mi morete za par ur kako svetilnico posoditi?“ pridene Fernandez, videvši lejtnanta, kateri je na površje prišel. — „Gotovo, kar se bode na ladiji našlo,“ odgovori kapitan, veselivši se novih znancev, in ukaže slugi takoj za sennor Fernandez svetilnico prinesti. — „Lepa hvala,“ reče zakladokopec, skrivši luč pod plaščem. „Sedaj mi manjka še čolna, v katerem bi se do obrežja pripeljal.“ Lejtenant Strato ukaže, smeje se, častniku na površju, da naj se tujcu prošnja izpolni. „Srečno, don Ruy,“ reče Palo, „upam, da se vam vaše okolščine ravno tako posrečijo, kakor so se nam naše. Ne pozabite po možu, čegar premoženje si hočete prilastiti, malo pogledati, in pazite, da vam on nič hudega ne stori.“ — „Jaz bom uže povsod posledil. Pa ko bi mi sennor Marino hoteli dvocevke vrniti, katere sem vam v ne-

nim naukom, temuč tudi proti našej ustavi samej, na katero se tu mi sklicujemo, da si nam očitata, ka smo protivniki njeni.

Sicer si naj pa ustavoverna stranka Schrey-Dežman-Kalteneggerjeva dobro zapomni, kedaj je, in da je takó učila v svojem oficijalnem organu „Laibacher Tagblattu“. Kadar se vlada in uprava izpremeni, kakor se je bila ob Belkredijevem in Hohentwartovem času (in nobena stvar vekomaj ne traje), kaj če se potem mi drugi poprimemo tacih načel, katere zdaj „ustavoverci“ proti nam pridigujejo? Potem bode uem škutarska stranka na Slovenskem izginila kakor kafra.

Mi, ki mislimo, da imajo od cesarja, če tudi neposredno postavljeni uradniki zastopati državne interese, ne zahtevamo, da bi bili kedaj slepo orožje te ali one uprave, ali celo stranke, ki je baš na upravi, kakor to „Tagbl.“ zahteva. Pri nas v Avstriji še ne vlada sistema uradniške patronaže. Mi hočemo svobodo za se, a tudi spodobno svobodo za same uradnike, — vsakako pa objektivnost in nepristranost od njih za nas, in tudi za nje od strani uprave. In s tem lahko vse razumne na razsodbo kličemo, katero stališče je pravičnejše, naše ali naših nemškutarskih nasprotnikov.

Streljanje na nemškega cesarja.

O napadu Hödela na nemškega cesarja Vilhelma poroča se raznim listom dalje iz Berlina: Iz prvega zaslišanja Hödela je dokazano, da je on ud socijalistične stranke; našli so pri preiskavanju njegovega stanovanja več socijalističnih spisov, časopisov itd.; izvedelo se je tudi, da je prej napravil v Skevdici več socijalističnih shodov. Hödel pa jedenkrat trdno taji, da bi bil ud katerega socijalističnega društva; pravi, da je prosil vodjo krščansko-socijalistične stranke, dvornega pridigarja Stöckerja, podpore, a ker mu je ta nij hotel dati, strelil je „pod lipami“ sam na-se; kako da mu manjka drugih treh strellov, ne ve si tolmačiti; drugi pot pa zopet pripozna, da je ud krščansko-socijalistične stranke, a da je sicer zoper vsako vladanje, t. j. popolen anarhist. Pri njem so tudi našli mnogo sprejemnic berlinskih socijalističnih društev, kakor tudi podobe socijalno demokratskih poslancev Be-

beli in Liebknechta. — Preiskavanje proti njemu vodita svetnika mestne sodnije, Johl in Hollman; pri preiskavi so navzočni minister Eulenburg in Friedberg, Lothar, Bucher, Tessoroff, višji državni pravdnik Luck, predsednik mestne sodnije Krüger, kriminalni komisar Pick. Prvo preiskavanje je bilo soboto zvečer ob 10. uri končano. Druzega ujetnika, Krügerja, v katerem se je sumilo, da je s Hödelom o zvezi, izpustili so uže soboto iz ječe. Cesar Vilhelm je šel zvečer v gledališče, kjer je bil z navdušenjem pozdravljen in se je narodna himna pela. Na ulicah je veliko navdušenje. Mnogo predmestij je razsvitljenih. Od vseh stranij dohajajo cesarju Vilhelmu čestitanja, od nemških knezov in evropskih vladarjev. Predsednik državnega zbora, Forckenbeck, je v nedeljo osobno cesarju čestital. V državnem zboru se bode (ali se je mej tem uže) sklenilo, naj se cesarju udanostna zaupnica izroči. Cesar je sprejel tudi vso cesarsko rodbino, ki mu je prišla čestitat. Udanost do njega izraža se od vseh stranij, in tudi časopisi vsake barve nemškemu carju svojo lojalnost izrekajo.

Socijalistična „Berliner freie Presse“ natisnila je pa posebno izdajo, v katerej odločno odbija odgovornost svoje stranke za takov zločin, češ, da nij ž njim socijalna demokracija v nobenej zvezi. Uredniki omenjenega časopisa pravijo, da je Hödel agitator takozvane krščansko socijalistične (na pol vladne) stranke, in da je v uredništvu „Berl. fr. Pr.“ enkrat dejal, da je sicer ud omenjene stranke, a da je anarhist, na kar so ga iz sobe izpodili; zaradi njegovega vedenja so ga tudi pred kratkim iz delavskega društva za severno-vzhodni kraj, izbrisali. Ali je to, ali spredaj povedano istina? — Cesar Vilhelm je pri dobrem zdravju.

Gambetta in angleški naslednik.

Francoski republikanci se tem bolj smešno Angležem prilizujejo, čem bolj Nemčija Ruse podpira v orijentalnih stvarih. Francoski časopis „Courier de Paris“ prinaša poročilo, kako sta se angleški princ Waleski in Gambetta seznanila. Princ Wales je izrekel na obedu pri ministru vnanjih stvari željo, Gambetto izpoznati. Minister Vaddington je hotel kot hišni gospodar Gambetto osobno predstaviti, a angleški poslanik lord Lyons prevzel

je to nalogo, ker sta z Gambetto dobro znana, še ko je ta bil v Toursu diktator. Ko predstavi lord Lyons Gambetto angleškemu prestolu nasledniku, seže mu ta v roko ter se oba nekoliko od družih gospodov oddaljita. Gambetta se princu za njegovo prijazno izjavo o francoskem narodu zahvaluje, ter pravi: „V imenu cele stranke, h katerej pripadam, upam si vašej visokosti izreči, da čuti jedinstva in sprave, katere ste izrazili, našim željam in nadejam popolnem ugajajo.“ — „Tudi jaz to mislim,“ odgovori princ, „in kar se mene tiče, nijsem nikdar neh al biti prijatelj Francoskej, nikdar in ob nobednem času.“ (Torej tudi ne ob vojski z Nemčijo.) Pogovarjala sta se potem skoro 3 četrt ure. Na to pravi francoski časopis: „Mislimo, da je Gambetta prav storil, ko je svoje in vseh (francoskih) politikov zadovoljstvo o tem izrazil, da hoče Angleška principije pravice (?), katerih skrunenje je bilo našej domovini tolikanj osodepolno, podpirati. Ustavne navade ne dopuščajo angleškemu prestolnemu nasledniku, v vseh točkah svojega mnenja izreči, a je sploh znano, da princ spada k onim, ki, kakor je Thiers dejal, novega oživljenja Evrope želijo, Gambetta in princ Waleski pogovarjala sta se tudi o notranjej politiki Francoske. Gotovo je princ dejal, da je slišal, „da naša previdnost ne bode dolgo trajala.“ Potem je pa princ Waleski tudi gotovo verjel, ako mu je Gambetta zatrdil, da je nesreča naša, in izgled Angleške, ki le korakoma stopa naprej, naš značaj in navade naše za veke izpremenila. Princ je potem Gambetto svojemu svaku, danskemu kraljeviču predstavil in izrekel željo, da bi Gambetto kmalu na Angleškem videl.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. maja.

Čehi praznujejo jutri odkritje spominka svojemu narodnemu buditelju in pisatelju Josipu Jungmanu. Vsa češka društva bodo zastopana pri slavnosti. — Pri tej priliki se je senat praške univerze izkazal zopet Čehom sovražnega. Nij namreč privolil, da bi se bilo v univerznej sobani čitalo predavanje o Jungmanu, da si je bil ta sam univerzni profesor, češ, da bi bila to „enostranska“ narodna demonstracija.

V ogerškem zboru je bila oni teden na vrsti razgovora peticija peštanskega mesta,

varnosti posodil“ — „Se ve da, midva jih nič več ne potrebujeva. Hvala za posojeno.“

Po teh besedah starega Marina mu dasta oba puške nazaj. — „Kmalo se bodem vrnil. Upam, da vas tu dobim.“ — „Da, midva tu ostaneva, dokler naše sovražnike vjamejo.“

Fernandez vtakne puške v stranski žep plašča, in se poslovil. Strato je spremljal tujca na površje, da bi videl Fernandeza odjadrti, kateri je kmalo vesljal proti obrežju. Svetilnico je postavil pod sedež. Vesljal je pa tako tiho, da se uže, ko je bil kakih dvajset korakov od šalupe, nič slišalo nij.

Bila je še temna noč in naš vesljač je komaj par korakov okolo sebe videl in razložil. Šalupa se je kmalu v črno piko izpremenila in tudi popolnem izginila. Njegov tanki sluh in njegova čuječnost ste mu vse nadomestile. Bil je uže blizo obrežja, ko čuje, kakor bi nekdo veslal in z nogami ropotal. Naslednji trenotek, naslonivši se na veslo, zagleda črno podobo, podobno čolnu, na vodi. Sedel je tudi neki človek v njem. Ostrašen

zavoljo te prikazni, katera se je bolj naprej pomikala, spusti veslo v vodo in se malo nazaj pomakne, od koder bi lahko neviden čoln opazoval.

Počasi se je čoln premikal, in zdelo se mu je, kakor bi mož, kateri je v njem sedel, pred vsako nevarnostjo, zasačen biti, skušal odtegniti se.

„To ne gre,“ si misli Fernandez trepetaje, „jaz moram svoje mesto premeniti.“ Veslja tedaj naprej, čoln se pomika nazaj, ako zavesla na levo, gre čoln na desno, in tako narobe. Človek v čolnu si je veliko prizadeval Fernandez se znebiti. Z jedno besedo, premikanje čolna je razodevalo, da ima človek v njem slabo vest in strahopezljivo srce. Fernandez je opazoval dolgo prečudnega veslača, kateri se je nemirno s čolnom sem ter tja pomikal.

„Tukaj mi je zopet nekaj na potu mojih naklepov,“ si misli Fernandez, „skoraj gotovo je ta človek kak roparski strahopezljivec, čegar dela so desetkrat slabejša nego moja.“

Fernandez se nij motil, kajti — kakor je bralcu znano — bil je Moratin.

Čolna sta nekaj minut nepremakljivo obstala in lastnika sta se gledala, kolikor je noč pripustila sè strahom, le da je bil Fernandez srčnejši.

Nijsta še zinila besedice. Moratin se jame zopet premikati. Fernandez je izpoznal, da tu nij nevarnosti in videl je, da se dá lahko ostrašiti. Namenil si je to storiti. Kmalu je imel zvijačni način. Zavesla proti sovražniku, poklekne in reče v svoj čoln obrnivši se: „Vse sem videl, mladenči, kviško Karlos! Pripravite se Beltram! Zbudite se vsi, sedaj velja.“ Hitro priveslja do Moratinove ladije. „Stojte!“ vsklikne, „udajte se, ako ne vas ustrelimo. Nastavite Karlos! Ga uže imamo!“

Fernandezu se je posrečilo. Moratin zgrabi veslo in vse žile napne, da bi na obrežje dospel. Zlomi se mu veslo in malo da se nij v vodo prekucnil, pa takoj zagrabi drugo in se napanja, da bi napadu neznanega sovražnika všel in pred njim na obrežje dospel. Kmalu

Dopisi.

Iz Trsta 13. maja. [Izviren dopis.]

naj vlada oporeče svojo naredbo proti združevanjske pravici. Govorilo se je silno ostro. Desider Szilagyi je na primer dejal: „Iz temeljnih načel konstitucionalne države izhaja, da je silovit upor zoper nepostavne naredbe javne oblasti sicer obžalovanja vredno, ali ne prepovedano dejanje.“ Govornik obžaluje, da je zbornica o tej njegovej izjavi razburjena. Minister Tisza se ustavlja temu izreku, kateri revolucijo pridiguje, pa vendar sam minister pristavlja: „Jaz ne rečem, da nema kak narod nikoli pravice poseči po sredstvih obupanja, če se njegove svobode z nogami teptajo in če je uže vse drugo poskušal.“

Vnanje države.

O novem **položnji**, ki se je naredilo zdaj mej Rusiji in Anglijo in ki obeta mir, nij denes nobenega pojasnila. Glasovi novin pak so precej složni v tem, da mir drugače nij mogoč nego če Rusija velike odstopke naredi. Angleži pa mnogo terjajo. Nekov londonski telegram pravi, da bi bli oni pri volji samo tako Bolgarijo trpeti, ki bi bila 1500 kvadratnih milj velika. Kakor so jo Rusi v sanšefanskem miru obrisali imela bi pa 3800, torej bi več kot polovica večja bila. Nij verjetno, da bi se Rusi tako udali.

Ruske „Peterb. Vedomosti“ pišejo: Mi ne moremo čisto nič računati na govore, ki se širijo in mir prorokujejo. Če je mir še mogoč, bil bi le na taki podlogi, za take žrtve in tako udanje od strani Rusije doseči, — da moramo rajši voliti vojsko.

Vladno **rusko** glasilo „Agence Russe“ konstatira, da se ne ve, kakšne predloge ima Šuvalov, in da so ti le njemu in potem londonskemu kabinetu znani. A ozirati se morajo ti predlogi le na vprašanja: ali se bode turška država razdelila, ali se naj najde možnost, po kateri bi mogla Turška še na dalje obstati, zraven bi pa ostali kristijani neodvisni, a bi Turški le danj (tribut) plačevali. „Agence Russe“ dokazuje, da je le to Turčiji ugodno, in pravi, da bi delo ne bilo le na pol storjeno, naj evropski kongres upravo Bosne Avstriji izroči, ker Bosna bi svoje vlade zaradi nemirnih begov ne mogla imeti. Tudi Ruska ne želi razkosanja Turške, in zato želi porazumljenja z Angleško, in misli, da je to doseči mogoče.

V **francoske** zbornici so republikanci glasovali za postavu, s katero so se vojski hoteli prikupiti, namreč o penzioniranji oficirjev. Po tej postavi dobi polkovnik 4500 frankov stotnik 2300 frankov in lejtant 1500 frankov penzije. Poleg tega je dobil vojni minister še en milijon za podporo oficirjev. — S tem jemlje republika bonapartovcem najnevarnejše orožje iz rok.

je stal na suhem. Skočivši na zemljo, sune čoln in beži, ne ozrši se po sovražniku.

Fernandez se je delal, kakor bi pošiljal ljudi za njim in je neizmerno kričal Begun mu je kmalu izginol izpred očíj. Beg v čolnu je bil uničen za Moratina in Karnarja. „Ha, ha,“ se smeje Fernandez, „to pokaže kaj človek z malo pogumnostjo opravi, ko bi ti ne bil bežal, bi bil pa jaz. Sedaj pa hočem malo svoj plen pregledati. Privleče svetilnico izpod klopi in začne preiskovati tujo ladijo. Nij nam treba njegovega čudenja popisavati, ker je on v tuji ladiji tako mnogobrojne baže živeža in drugih rečij našel. „No, to se pravi, da sem enkrat dober plen zasačil,“ pravi sam sebi, „kdo je mogel neki oni biti, in kam se je bil namenil?“

„Kakor se mi zdi, je ta čoln njegovo stanovanje, prav po kitajske in japonske šegi.“ Še nekaj trenutkov se je čudil nad plenom, potem pa je hotel svoj plen odpeljati. Pa čoln se nij premaknil z mesta. „No, tudi dobro, bom pa tukaj pustil, dokler se ne vrnem!“

si misli, zavozi svoj čoln zraven uplenjenega, vtakne, skočivši na suho, svetilnico pod pazduho in korači kamor se je bil namenil.

Sedemnajsto poglavje.

Dasiravno bi bil imel Karnar po vsej pravici uzrok bati se zavoljo Brossyja, vendar mu ta še na misel nij prišel. V trenutku, ko je on ribiča prijel in ga v vodo vrgel, se je ta toliko zavedel, da je zgrabivši nož, prerezal vrv na koji je visel kamen, ki ga je imel potopiti, in jasno mu je bilo, kako se mu je zgodilo in kdo je vse to učinil.

Ker je bil potapljaec, mu nij bilo težko pod vodo ostati nekaj sekund. Vedel je, da bo Karnar nekaj časa gledal na površje, tedaj je plaval pod vodo in ko je na zrak prišel je bil uže zelo daleč od obrežja.

Glava ga je bolela, a vse to mu nij bilo mar. Misel, da se bode Karnar Karle polastil bila mu je strašna. Plava tedaj k šalupi, da bi pomoč dobil. Daljava je bila precejšnja in skoro takrat ko je Karnar na obrežje dospel,

se orientalna ljudstva osvobode angleško-turške jarma in v kulturi povzdignejo ter sami zavzamejo važno rolo v trgovini in obrtniji, Angličanom v škodo; pa tudi dobro znajo, da nijso sami v stanji zadržati narodnega gibanja v orientu in zmagati v rusko angleškoske vojski. Zato iščejo v sedanjem kritičnem času po vseh kotih zaveznikov. Pri vseh evropskih vladah uže preseda angleščanska sebičnost in gospodstvoljubje v svetovnej trgovini. Zatorej nobena evropska kulturna država neče stopiti na stran Angležev; le Francozi iz starega sovraštva do svete Rusije in iz sovraštva do Prusije še nekoliko simpatizirajo z Angleži. A ker so osnovali svetovno razstavo, bodo rajši čas in vse delovanje posvetili napredku znanosti, umetnosti, in obrtniji, nego bojevali za angleške interese. Magjarji in naši nemškutarji sicer odobrujejo angleška postopanja, pa zavoljo notranjih avstrijskih preprirov, množine nerešenih notranjih vprašanj in slabega avstrijskega finančnega stanja ne morejo začeti na zunan tako velikanske akcije, in tudi naš presvitli cesar bi gotovo ne privolil v nobeno protirusko politiko, ker bi ta šla na našo škodo, in je večina Avstrije zoper njo.

Ker mej rednimi evropskimi silami za nje nij zaveznikov, zato jih iščejo pri raznih roparskih druhalih in se poslužujejo vseh mogočih, še tako nepoštenih sredstev proti Rusiji. Mej divjimi Čerkezi, turškimi mahomedanskimi begunci in bašibozuki si nabirajo prostovoljcev za angleščansko vojsko; turško vlado skušajo pridobiti na svojo stran, a ker se sultan ne da zapeljati po priliznjenih angleških besedah in obetanjih, proti njemu podpihujejo zarote, katere nameravajo odstraniti sedanjega sultana in ga nadomestiti z bolj fanatičnim in Angležem prijaznim, posebno se skušajo sprijazniti s turško vojaško stranko, kar se jim je baje deloma posrečilo. V Rumeliji so podpihali mej mahomedanci vstajo proti Rusom in vstajnikom poslali potrebnih denarjev, orožja in celo oficirjev. Albanske narode so podšuntali in podkupili, da protestirajo proti združenju s Črno goro; akoprem bi poslednja za nje boljše skrbela, nego je prej Turška. Enake nepoštenosti doprinašajo v Aziji, kjer so armensko mohamedansko prebivalstvo našuntali, da bi oviralo Rusom vmarširanje v Batum, kadar ga turška vojna zapusti. Grke

je na smrt truden naš junak, pomoči klicaje, do ladije priplaval. „Na pomoč, pomagajte, ako ne utonem,“ je klical naš junak. K sreči je bil lejtant Strato ravno na površji. Hitel je začuvši omagujočega, h kraji in ga z vode izvlekel: „Vsegamogočni Bog, kaj je to, lejtant Brossy, kaj se je pripetilo, kje ste bili, govorite?“ Tako je silil ves ostrašen lejtant Strato.

Ko se malo naš junak oddahne, začne z velikim trudom: „Hitite na obrežje, vzemite toliko ljudij, kolikor jih morete soboj, ona je v nevarnosti — Karla!“ — „Ljubi Bog in vi?“ — „Karnar se je hoče polastiti, ali se jo je pa uže!“ Sennor Marino je šel v kajito in vprašal kaj da je. Palo pa je bil na površji in je dovelj čul. „Kako se je zgodilo,“ vpraša podpiravši Brossyja, „kje ste bili?“ — „Menim na dnu jezera,“ je odgovoril, „Karnar me je na suhem pričakal, me na pol ubil in me z kamenom v jezero vrgel. O pravem času sem se zavedel, odrezal vrv in priplaval semkaj.“

(Dalje prib.)

so celo tako oslepili, da so se v rumeljskeje vstaji v zvezi z mohamedanci proti njih edinovercem Rusom vojevali. Rumunom hote odgovarjati, ne se udati ruskim željam v besarabskem vprašanji. Celó v notranjo Rusijo so skušali zasejati prepire, osobito mej Poljake in nihilistične zarotnike, kateri so se zdaj nahajali v Rusiji, so bili morda podpirani od angleških sebičnjakov. Oni izražajo čuvstva do ruskih nižjih stanov, mej tem, ko doma delavci v fabrikah trpe pomanjkanje in njih podložniki v Indiji mrjó od lakote. Vsa ta nepoštena, hinavska postopanja angleških državnikov ne bodo dosegla svojega namena a se bodo razbila nad rusko odločnostjo, hrabrostjo in hladnokrvnostjo. Zato se sudi mi Slovani ne bojimo take vojske, ako bi tudi k razvitku Slovanstva bil jako potreben mir; ona bo povzdignila narodno zavest in slovansko vzajemnost mej slovanskimi rodovi in Evropi, kakor vsemu kulturnemu svetu pokazala, kake sile v svojej sredini Slovanstvo brani. π.

Domače stvari.

— (Proti izseljevanju.) Oni dan smo prinesli v svojem listu obširnejši dopis izpod Nanosa, ki je pripovedoval kako kupljeni tuji agenti po Notranjskem ljudi pregovarjajo in zapeljujejo, naj se v Ameriko selijo, in kako ljudje vsem lepim obljubam verjemó ter prodajejo kar imajo in se v daljno negotovost ali morda pogubo napotujejo. Kakor smo slišali iz več virov, imel je dotični naš dopis ta učinek, da so okrajna glavarstva na to opozorjena bila in dalje opozorila duhovnike, župane in druge veljake, naj ljudém po moči odgovarjajo izseljevanje.

— (V glavni odbor za obdelovanje ljubljanskega močvirja) izvolile so občine Jezero, Tolmišelj, Loka, Studenec, Pijava gorica, Laniše in Orle sledeče gospode: Martina Perucija, enoglasno. Z večino glasov pa: Janeza Gamsa in Janeza Šenka. Za namestnika je bil izvoljen A. Kraljič. Vsi ti so posestniki.

— (Pred porotno sodišče) v Ljubljani prideta, razen uže v našem listu naznanjenih, še 29. maja Matija in Blaže Zelnik zaradi hudodelstva uboja.

— (Pred porotniki) je bil v ponedeljek tu Martin Slemec uboja kriv izpoznan, in na 4 leta ječe obsojen.

— (Katoliška rokodelska družba) v Ljubljani je imela v nedeljo 12. t. m. svoj občni zbor. Črez dve leti bode ta družba obhajala uže 25letnico svojega obstanka.

— (Katoliška družba) se je iz Virantove hiše preselila v Garlicijevo hišo v gospodskih ulicah, ter ima svoje prostore v I. nadstropji z razgledom v judovske ulice.

— (Gozdni požar.) Več dni je gorel gozd kneza Rosenberga blizu Beljaka. Uničeno je bilo do 10. t. m. uže 15 oralov stoječega lesa, 50 delavcev je gasilo.

— (Brzovlak) se bode vstavljal od 15. t. m. črez poletje zaradi kopelišč v Laškem trgu in Rimskih toplicah za jedno minuto.

— (Žandarmu pod roko poginil.) Poroča se nam 13. t. m.: V Zagorji je žandarm včeraj bil ulovil necega znanega lupčnika. Ker se je hotel čuvaj pravice še nekje pomuditi, improviziral je za svojega ujetnika zapornico, t. j. vteknil ga je v neko ledenico, misleč si: potem kadar bodem utegnul, vzamem ga uže ven in ga tiram ka-

mor gre. Ali zaprtemu možu v ledenici nij dopadlo zaprt biti pri živem življenju. Zato si odpaše remén, poišče nekje na zidu nátik in — se obesi. Ko ga žandarm poišče, da bi ga iz ledenice v redni zapor odvel, bil je ujetnik uže mrtev. Poskušali so ga k življenju obuditi, a nij šlo.

— (Kužna bolezen.) Pri sv. Andreji poleg Gorice prikazala se je strašna bolezen, katere tudi zdravniki ne poznajo. V dveh dnevih umrlo je 5 osob in nobena nij bila dalje časa bolna nego 48 ur. Ljudje ne vedo, kako bi o tej bolezni sodili, a so opazili, da je jednaka bolezen tudi v Črnicah nastala. — To poroča laški časopis „Eco del Litorale“.

— (Teško poškodovan) je bil v Trbovljah pri razstreljevanji v rudniku, dečko Peter Agaton, ker ga je zadel odluščen debel kamen apnenik.

Razne vesti.

* (Kača pičila.) Vtorek minolega tedna so napravili realnini učenci v spremstvu svojih učiteljev izlet iz Fürtha na kmete. Dva učenca najdeta kačo in se pričneta prepirati, kateri jo bode ujel, in čegava bode. Akopram so ju drugi učenci svarili, naj ne prideta preblizu s kačo v dotiko, nijsta ubogala, in v resnici je kača oba ugriznila. Akopram so učitelji hitro prišli v pomoč, vendar so se rane, ker nij bilo kmalu zdravniške pomoči, hudo vnele, posebno pri dečku, katerega je kača prvega piknila. Kača je bila strupena in jedna najnevarnejših, tako zvana vipera berus — pisani gad. Jeden dečkov je zdaj nevarno obolel.

* (Kmetje samosodci.) V Telsö-Oltvaru na Magjarskem je 25. onega meseca vas pogorela. Kmetje so brž začeli soditi 26 let starega fanta iz vasi, da je on požgal in so rekli, da ga hoté ubiti. Fant to zve in ubegne v Kašavo, da bi se rešil ter se oglasi pri sodniji in pove kako ga po nedolžnem dolže zločina. Državni pravdnik naredi preiskavo in ker se je dokazalo, da je fant nedolžen bil je nekriv izpoznan. Ali kmetje se s tem nijso dali potolažiti. Uže prvo noč ko je fant zopet doma spal, prišli so kmetje z vaškim županom na čelu v njegovo izbo, potegnili so ga iz postelje, zvezali in ga vlekli na potok ter tam tako dolgo topli da nij nobenega znamenja življenja več v sebi imel.

* (Boj z žandarmom.) Po noči 11. t. m. je žandarm Brandler v Stadelauru pri Dunaji dobil tatu ko je kradel. Tat se nij dal prijeti, temuč se je z nožem v roci z žandarmom v boj spustil, teško ga ranil in nazadnje še ubegnul, da si je tri udarce s sabljo dobil.

* (Pravda zavoljo ostrupljenja.) Poročali smo ondan, da je v Parizu lekar Dauval na zatožnej klopi zato, ker je obdolžen, da je ostrupil svojo ženo. Preiskovanje je zdaj dokazalo, da je on surov človek, ki je svojo ženo močno trpinčil. Vprašanje, je li zatoženec res zavdal svojej ženi, nij se še rešilo, ker tu morajo zdravniki pričati, ki so jo zdravili in oni, ki so zdravila pripravljali. A ravno zdravniki tako jeden proti drugemu govoré, tako vsak drugače misli, da se ne more do konca priti. Jedni trdijo, da je žena arzenika zaužila, drugi zopet, da ga nij dovelj za smrt, ker se je v mrtvem truplu premalo našlo in ker arzenik na nekih telesnih delih znamenja naredi. 8 zdravnikov in lekarjev je bilo zaslišanih, a vsak svoje trdi. Sodnijski zdravnik Bergeron dokazuje, da je tu pravo ostrupljenje.

* (Srčnost.) V Madridu ima znani krotivec zverij, Bidel, svoj zverinjak ali menažerijo. Te dni se splazi po neprevidnosti necega služabnika, velik leopard v oni oddelek zverinjaka, kjer je bil velik medved zaprt. Takoj se boj prične mej zverinama. Uže bi bil medved skoraj leoparda zmogel, ko skoči Bidel mej nja, zgrabi medveda za tilnik, ter ga z bičem toliko časa tepe, da leoparda iz-

pusti, kateri porabi to priliko in zbeži skozi vrata v svoj predel. Medved se pa boječe pred svojim gospodom in tresoč se v kot stisne. Občinstvo, ki je gledalo, je pogumnega Bidelna z rokoploskom pohvalilo.

Umrli v Ljubljani.

5. maja: Janez Smukavec, deželni uradnik 53 l. sv. Petra nasip, po mrtudi v možganih. — 6. maja: Jože Pein, sin netivca v fabriki za tobak, 2 m. tržaška cesta št. 20. hydrocephalus. — 8. maja: Marija Verbič, posestnikova žena 76 l. poljanska cesta št. 32. na oslabiljenji pljuč. — Roja Valand, hči poštreščeka, 8 m. rožne ulice št. 3. na kapiljarnej bronchitis. — 9. maja: Jože Polc, penz. c. k. notar 64 l. cojzova cesta št. 2. na vodenici.

V deželnej bolnici:

28. aprila: Andrej Kalčič, gostač, 56 l. na starej pljučnej bolezni; Tomaž Fraprotnik, gostač, 58 l. na pljučnej tuberkulozi. — 30. aprila: Tilen Meznar gostač, 84 l. na raku v goltanci; Urša Erjavec, gostačka 54 l. so jo umirajočo prinesli. — 1. maja: Anton Zličič, delavec, 64 l. na marasmu; Ignacij Sadla, tekaški pomočnik, na pljučnej tuberkulozi. — 2. maja: France Volk, delovec 66 l. na pljučnej tuberkulozi; Marija Črne, gostačka 78 l. na marasmu; Johana Podlogar, delavska hči, 7 l. na tuberkulozi. — 3. maja: Neža Butija, gostačka, na srčnem pokaženju. — 4. maja: Marija Baloh, dekla, 26 l. na vneteci trebušnice; Anton Doles, težak, 44 l. na pljučnej tuberkulozi. — 7. maja: Neža Pervinšek, gostačka, 49 l. na okrvljenji možgan. — 9. maja: Helena Šubi, delavka, 69 l. carcinoma ventriculi.

Znano je, da celo najboljše reči potrebujejo nekaj časa, da se pri občinstvu prikupijo, tako tudi, da so v znanosti dolgo znana in upotrebavana sredstva podvržena tej osodi. Uvedenje Guyotovih ternih kapsul je doživelo enako izkušnjo in še le ko se je svet prepričal o izvrstnej zdej priznanaj dobroti za vse bronhialne in katarrhalne afekcije, prehlajenja in bolezni v vratu, je njih raba splošna postala. — Guyotove kapsule dobro nadomeščajo vse vrste tisane, pastile in miksture. — Zdej je po prvih medicinskih veljaki priznava, da je njih uspešna korist le pripisovati pri narejanji upotrebjevanemu izvrstnemu tēru norveškemu, (ki se dobiva iz norveške smreke — abies excelsa.

Velika priljubljenost, katero so Guyotove tērne kapsule dosegla v kratkem času na Francoskem, v Belgiji, na Nemškem, Hollandskem, kjer so v vsacega rokah, prouzročilo je, da se mnogo ponarejajo, zato se izrekoma opozoruje, da sme sme le potem računati na pravost in torej na dobroto, ako so pravi francoski preparati. Posebno, odkar so se uvedli v Avstro-Ogersko, pokazalo se je več ponarejanj, ki so slabša od francoskih. Občinstvo se ne more dovolj svariti pred temi nemškimi in avstrijskimi ponarejanji, ki nijso ni v dobroti ni v delavnosti niti primerjati francoskim. Vsak flaçon Guyotovih ternih kapsul nosi Guyotov podpis v treh barvah, na kar naj se posebno pazi. V odprtem stanji se nikoli ne oddajajo. (86—2)

Loterijsne srečke.

Na Dunaji 11. maja: 8. 32. 29. 85. 54.
V Gradci 11. maja: 45. 70. 40. 18. 88.

Dunajska borza 14. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	61	glđ.	70	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	61		70	
Enotni drž. dolg v srebru	64		50	
Zlata renta	71		50	
1860 drž. posejilo	112		80	
Akcije narodne banke	798		—	
Kreditne akcije	211		50	
London	121		65	
Napol.	9		74	
C. kr. cekini	5		75	
Šrebro	105		50	
Državne marke	60		—	

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, lakov
in firnežev, (152—2)

v Ljubljani,

na Marijinem trgu, poleg franciškanskega mosta.

15. maja odprla se bode

mineralna kopel Toplice

na Dolenjskem.

Tu je poštna in telegrafska štacija, 8 ur od najbližje železniške postaje Ljubljana, Litija, Videm-Kerško; — 30° R. gorka voda; koplje se lahko v banji v mineralnej in v vodi iz smrekovih iglic, douche; za zdravljenje po inhalaciji (sopenji) mineralnih parov, in za zdravljenje se sratko priporoča se udani

(141—3)

A. Kulavic,

najemnik kopelji in praktični zdravnik.